

En bomb i könsrollsträsket

Det är helt galet och oerhört kul när finska teatergruppen Subfrau pendlar mellan clowneri och Brecht.

TEATER

The Subfrau Acts

Med: Lotten Roos, Sonja Ahlfors, Ida Løken, Joanna Wingren.

Akt I – Stay With Me. Koreografi: Arja Tiili. Texter: ensemblen och Sofia Törnqvist.

Akt II – Papier Maché. Koreografi: Sasha Pepelyaev. Texter: Daniil Kharms, översättning: Bengt Samuelsson. Gästspel på Teater Terrier, Malmö, 17.5

Vi har alla sett honom: killen som vägrar släppa cd-spelaren när festen går mot sitt slut. Han spelar tjugio sekunder på varje låt, sjunger med i de korta fraser han kan komma ihåg, showar som om han var alltings medelpunkt. Vilket han kanske också, tragiskt nog, på sätt och vis är.

När den Helsingforsbaserade teatergruppen Subfrau nu är tillbaka i Malmö tar **Lotten Roos** emot publiken i rollen som en sådan dj. Hon och hennes medaktriser gestaltar män, precis som när de tidigare gästade Malmö med "Svensexå för Dick" och "This Is Not My Body".

Men den här gången åker lösmustascherna och kostymerna så småningom av. Teatergruppen har nämligen bjudit in koreograferna **Arja Tiili** och **Sasha Pepelyaev** till en undersökning av hur kvinnor kan gestaltas på scenen om man lämnar de traditionella könsrollerna. Resultatet har blivit en mycket underhållande och tankeväckande föreställning.

Arja Tiili pendlar mellan tonårsdisco och tv-studio, och låter först männen ta scenen i besittning innan hon släpper in kvinnorna. **Sonja Ahlfors** går omkring på scenen i långkalsonger, mössa, tiara och bikiniöverdel, medan **Joanna Wingren** läser en dagboksanteckning om en femtonårig fröken duktig. Könsfängelset gör sig hela tiden påmint. Självtänkt jag bara friheten under en sekvens när en man möter en kvinna i en trevande dans. För ett ögonblick uppstår en trevande osä-

Subfrau är tillbaka i Malmö och har slängt lösmustascherna. Sonja Ahlfors går omkring på scenen i långkalsonger, mössa, tiara och bikiniöverdel.

FOTO: FABIAN BJÖRK

kerhet som gör att de är som fullständigt nya och oprövade inför varandra. Sedan tar han ett grepp kring hennes midja, och de faller tillbaka in i sina inövade roller.

Sasha Pepelyaev har istället sökt efter friheten i det absurda, med hjälp av texter av den ryske tjugotalförfattaren **Daniil Kharms**. Med uppsatt hår och fotsida klänningar ämnar skådespelarna scenen som i en pjäs av **Tjechov**, eller en fallbeskrivning av **Freud**. Men med hjälp av en pappersrulle och hejdlösa associationer spränger de sig loss ur konventionerna. Jag säger inte mer. Det är

helt galet och oerhört kul.

I **Arja Tiilis** uppsättning bär kvinnoporträtten på ett annat djup än de manliga figurerna.

Men även om Subfrau arbetar med klichéer i sitt porträtt av manligheten, blir det tydligt vilken sprängkraft deras projekt har. Å ena sidan påminner deras arbete med att utveckla manliga figurer om clownarbetet, där en artist kan arbeta i flera år med att hitta sin högst specifika clown som uttrycker enkla, allmängiltiga drag. Å andra sidan anknyter det till **Brecht** och idén om teatern som en slags experimentverk-

stad där man bjuder in publiken till en diskussion om företeelser i samhället, genom att låta dem följa hur skådespelarna ikläder sig olika roller.

Subfrau förespråkar könsöverskridande casting också i vanliga pjäser, på vanliga teatrar. Det är ett alldeles lysande förslag som skulle kunna ge den samtida teatern en energikick vi alla längtar efter.

Fredrik Pålsson
noje@sydsvenskan.se

Fotnot: Spelas på Teater Terrier i Malmö till och med den 19 maj. Sedan på Husets teater i Köpenhamn 20–22 maj.